

WOJEWODA MAZOWIECKI

Warszawa, 17 listopada 2023 r.

WK-I.431.1.65.2023

**Pan
Ireneusz Szymczak
Wójt Gminy Pniewy**

**Urząd Gminy Pniewy
Pniewy 2
05-652 Pniewy**

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 28 ust. 1 pkt 2 ustawy o wojewodzie i administracji rządowej w województwie¹, art. 6 ust. 4 pkt 3 ustawy o kontroli w administracji rządowej², kontrolerzy: Kamil Karkułowski i Anna Doroszevska – starsi inspektorzy wojewódzcy w Wydziale Kontroli Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego w Warszawie, przeprowadzili w dniach od 1 do 16 czerwca 2023 r. kontrolę problemową w Urzędzie Gminy Pniewy, z siedzibą w Pniewach 2.

Kontrolą objęto stan realizacji zadania z zakresu administracji rządowej w przedmiocie działalności urzędu stanu cywilnego w okresie od 1 stycznia 2022 r. do 16 maja 2023 r.

Nawiązując do projektu wystąpienia pokontrolnego z 11 października 2023 r., do którego nie wniesiono pisemnych zastrzeżeń, przekazuję Panu Wójtowi wystąpienie pokontrolne.

W kontrolowanym okresie dokonano rejestracji 1 urodzenia, 21 małżeństw, 41 zgonów, 2 czynności sprostowania aktu stanu cywilnego, 3 czynności uzupełnienia aktu stanu cywilnego oraz 6 czynności przeniesienia do rejestru stanu cywilnego treści zagranicznego dokumentu

¹ Ustawa z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz. U. z 2023 r. poz. 190).

² Ustawa z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. z 2020 r. poz. 224).

stanu cywilnego. Ponadto wydano 2 zaświadczenia stwierdzające, że zgodnie z prawem polskim można zawrzeć małżeństwo, 2 zaświadczenia o stanie cywilnym, a także 4 decyzje na podstawie ustawy o zmianie imienia i nazwiska³ i 21 decyzji w przedmiocie odmowy wydania odpisu aktu stanu cywilnego.

W kontrolowanym okresie nie dokonywano czynności odtworzenia zagranicznego dokumentu stanu cywilnego oraz rejestracji zdarzeń, które nastąpiły poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej w państwie, w którym nie jest prowadzona rejestracja stanu cywilnego. Ponadto nie wydawano decyzji w przedmiocie odmowy dokonania czynności z zakresu rejestracji stanu cywilnego oraz w sprawie umorzenia postępowania dotyczącego rejestracji stanu cywilnego, a także zaświadczeń o zamieszczonych lub niezamieszczonych w rejestrze stanu cywilnego danych dotyczących wskazanej osoby ani o nieposiadaniu księgi stanu cywilnego.

Badaniu poddano 1 akt urodzenia, 6 aktów małżeństwa, w tym: 3 akty sporządzone po zawarciu małżeństwa przed kierownikiem urzędu stanu cywilnego (dalej: USC) i 3 akty sporządzone po zawarciu małżeństwa przed duchownym, w sposób określony w art. 1 § 2 i 3 Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego⁴, 6 aktów zgonu, w tym 2 akty zgonu obywateli Ukrainy, a także 2 czynności sprostowania aktu stanu cywilnego, 3 czynności uzupełnienia aktu stanu cywilnego, 3 czynności przeniesienia do rejestru stanu cywilnego treści zagranicznego dokumentu stanu cywilnego, 2 decyzje wydane na podstawie ustawy o zmianie imienia i nazwiska, 3 decyzje administracyjne w przedmiocie odmowy wydania odpisu aktu stanu cywilnego oraz 2 zaświadczenia stwierdzające, że zgodnie z prawem polskim można zawrzeć małżeństwo i 2 zaświadczenia o stanie cywilnym⁵.

Rejestracji stanu cywilnego w rejestrze stanu cywilnego dokonywał w poddanych kontroli sprawach kierownik USC, zgodnie z właściwością określoną w art. 9 ust. 1 oraz art. 13 ust. 1 ustawy Prawo o aktach stanu cywilnego⁶, uwierzytelniając akty stanu cywilnego poprzez złożenie podpisu elektronicznego weryfikowanego za pomocą certyfikatu wydanego przez ministra cyfryzacji.

Wszystkie poddane badaniu akty sporządzono z zachowaniem terminów określonych w art. 52 ust. 1, art. 86 ust. 1 i 3 oraz art. 92 ust. 1 p.a.s.c. Poddane kontroli akty urodzenia

³ Ustawa z dnia 17 października 2008 r. o zmianie imienia i nazwiska (Dz. U. z 2021 r. poz. 1988).

⁴ Ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz. U. z 2020 r. poz. 1359, ze zm.).

⁵ Oznaczenia wszystkich spraw poddanych badaniu wskazano w arkuszach ustaleń kontroli, które dołączono do akt kontroli.

⁶ Ustawa z dnia 28 listopada 2014 r. Prawo o aktach stanu cywilnego (Dz. U. z 2023 r. poz. 1378, ze zm.), dalej: p.a.s.c.

małżeństwa oraz akty zgonu zawierały elementy określone odpowiednio w art. 60, art. 88 ust. 1 oraz art. 95 ust. 1 p.a.s.c.

Akty stanu cywilnego oznaczone zostały oddzielenie dla każdego rodzaju zdarzenia, zgodnie z art. 19 ust. 1 p.a.s.c. Oznaczenia aktów stanu cywilnego zostały nadane przez system teleinformatyczny, zgodnie z zasadami określonymi w § 42 ust. 2 rozporządzenia w sprawie sposobu prowadzenia rejestru stanu cywilnego oraz akt zbiorowych rejestracji stanu cywilnego⁷.

Czynności z zakresu rejestracji stanu cywilnego polegających na sprostowaniu, uzupełnieniu oraz transkrypcji aktu stanu cywilnego dokonano w formie czynności materialno-technicznej, zgodnie z art. 35 ust. 3, art. 37 ust. 3 oraz art. 105 ust. 1 p.a.s.c.

Wypełniony został obowiązek polegający na powiadomieniu osób, których akt dotyczy o zamiarze dokonania na wniosek sprostowania oraz transkrypcji ich aktu stanu cywilnego.

Kierownik USC spełnił obowiązek wynikający z art. 32 Konwencji Konsularnej między Rzeczpospolitą Polską a Ukrainą⁸, zawiadamiając o zgonie obywateli Ukrainy i przesyłając odpisy zupełne aktu zgonu.

Akta zbiorowe do poddanych kontroli aktów urodzenia, małżeństwa i zgonu prowadzone były w formie papierowej, w porządku chronologicznym, a także zawierały dokumenty stanowiące podstawę dokonania czynności z zakresu rejestracji stanu cywilnego. W aktach zbiorowych do aktu urodzenia znajdowały się karty urodzenia oraz protokół zgłoszenia urodzenia, w aktach zbiorowych do aktów małżeństwa znajdowały się zapewnienia o braku okoliczności wyłączających zawarcie małżeństwa oraz zaświadczenie stwierdzające brak okoliczności wyłączających zawarcie małżeństwa i zaświadczenie wydane przez duchownego, o którym mowa w art. 8 § 2 Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego albo protokół przyjęcia oświadczeń o wstąpieniu w związek małżeński oraz zezwolenie na skrócenie miesięcznego terminu oczekiwania na zawarcie związku małżeńskiego, natomiast w aktach zbiorowych do aktów zgonu znajdowały się karty zgonu oraz protokoły zgłoszenia zgonu.

Ponadto ustalono, że dokumenty stanowiące akta zbiorowe rejestracji stanu cywilnego są przechowywane w odpowiednich warunkach i są właściwie zabezpieczone, z zachowaniem wymogów określonych w art. 27 ust. 1 i 2 p.a.s.c.

⁷ Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 9 lutego 2015 r. w sprawie sposobu prowadzenia rejestru stanu cywilnego oraz akt zbiorowych rejestracji stanu cywilnego (Dz. U. z 2016 r. poz. 1904).

⁸ Konwencja Konsularna między Rzeczpospolitą Polską a Ukrainą, sporządzona w Warszawie dnia 8 września 1991 r. (Dz. U. z 1994 r. Nr 60, poz. 248).

Zaświadczenia o tym, że zgodnie z prawem polskim można zawrzeć małżeństwo, a także zaświadczenia o stanie cywilnym zostały wydane z zachowaniem terminu wskazanego w art. 217 § 3 Kodeksu postępowania administracyjnego⁹.

W przypadku aktów stanu cywilnego sporządzonych na podstawie art. 104 p.a.s.c., kierownik USC zamieścił adnotację informującą o okolicznościach i podstawie rejestracji aktów, zgodnie z wymogiem określonym w art. 23 oraz art. 105 ust. 1 p.a.s.c. We wszystkich poddanych badaniu przypadkach prawidłowo realizowano obowiązek polegający na zamieszczaniu wymaganych wzmianek i przypisków.

Wydane z urzędu odpisy skrócone aktów urodzenia, małżeństwa oraz zgonu zostały wydane niezwłocznie, w każdym przypadku w dniu ich sporządzenia.

Poddane kontroli decyzje o odmowie wydania odpisu aktu stanu cywilnego zostały wydane z zachowaniem terminu określonego w art. 35 § 3 k.p.a. oraz zawierały wszystkie wymagane elementy określone w art. 107 k.p.a.

Poddane kontroli decyzje o zmianie nazwiska wydane zostały zgodnie z właściwością organu określoną odpowiednio w art. 12 ust. 1 ustawy o zmianie imienia, z zachowaniem terminu określonego w art. 35 § 3 k.p.a. oraz zawierały wszystkie wymagane elementy określone w art. 107 k.p.a.

Ustalono, że wysokość pobranej opłaty skarbowej za sporządzenie poddanych kontroli aktów małżeństwa, wydanie odpisu zupełnego aktu stanu cywilnego po dokonanych czynnościach sprostowania, uzupełnienia i transkrypcji, a także za wydanie decyzji o zmianie nazwiska, zaświadczeń stwierdzających, że zgodnie z prawem polskim można zawrzeć małżeństwo oraz zaświadczeń o stanie cywilnym – była zgodna z określoną w załączniku do ustawy o opłacie skarbowej¹⁰.

W wyniku kontroli nie stwierdzono przechowywania w archiwum urzędu stanu cywilnego ksiąg stanu cywilnego i akt zbiorowych z naruszeniem zasad ich przekazywania do właściwego archiwum państwowego, określonych w art. 128 ust. 1 oraz art. 129 ust. 3 p.a.s.c.

Osoba zatrudniona w okresie objętym kontrolą na stanowisku kierownika USC spełniała wymogi do zajmowania tego rodzaju stanowiska w zakresie wykształcenia i doświadczenia zawodowego, określone w art. 8 ust. 1 p.a.s.c.

⁹ Ustawa z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2023 r. poz. 775, ze zm.), – dalej k.p.a.

¹⁰ Ustawa z dnia 16 listopada 2006 r. o opłacie skarbowej (Dz. U. z 2023 r. poz. 2111).

W wyniku kontroli stwierdzono uchybienie polegające na tym, że w okresie od 1 stycznia 2022 r. do 16 maja 2023 r. nie został zatrudniony zastępca kierownika urzędu stanu cywilnego, pomimo że okręg liczył poniżej 50 000 mieszkańców. Powyższym naruszono art. 6 ust. 4 p.a.s.c., zgodnie z którym: „*W okręgach liczących poniżej 50 000 mieszkańców wójt (...) zatrudnia zastępcę kierownika urzędu stanu cywilnego oraz może zatrudnić inną osobę na stanowisku kierownika urzędu stanu cywilnego*”. Z treści powyższego przepisu wynika konieczność zatrudnienia zastępcy kierownika urzędu stanu cywilnego oraz opcjonalna możliwość stworzenia dodatkowego stanowiska kierownika urzędu stanu cywilnego.

Przedstawiając powyższe informuję, że realizację zadania w zakresie działalności urzędu stanu cywilnego ocenia się **pozytywnie pomimo stwierdzonego uchybienia**.

Przedstawiając powyższe ustalenia, zobowiązuję Pana Wójta do podjęcia działań w celu wyeliminowania stwierdzonego uchybienia, tj. spełnienia obowiązku zatrudnienia zastępcy kierownika urzędu stanu cywilnego, zgodnie z wymogiem określonym w art. 6 ust. 4 p.a.s.c.

Przedstawiając powyższe informuję, że zgodnie z art. 48 ustawy o kontroli w administracji rządowej od wystąpienia pokontrolnego nie przysługują środki odwoławcze oraz zobowiązuję Pana Wójta na podstawie art. 49 ww. ustawy do przekazania, w terminie 14 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, pisemnej informacji o sposobie wykonania zaleceń, wykorzystaniu wniosków pokontrolnych lub przyczynach ich niewykorzystania albo o innym sposobie usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości.

Z up. WOJEWODY MAZOWIECKIEGO

Artur Subda
Dyrektor Wydziału Kontroli

/podpisano kwalifikowanym
podpisem elektronicznym/